

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XII. Quid actum de sacrorum Librorum corruptelis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

1546. quam Canonicum per Fidei dogma pronuntiarent; sed auctoritate etiam antecedentis Concilij Oecumenici, & antiquissimorum simul ac sanctissimorum Doctorum, tam ex Græcis, quam ex Latinis, Romanorumque Pontificum. Ex his mendaciis, quorum hic aperte conuincitur, meritò mihi licet conicere, æque planè commentitia esse, quæ ille de multorum sententiis colorat, præsertim verò Lunelli Franciscanorum Præfidis, ac Marinari Carmelitæ quarum rerum & in Actis & in literis Legatorum ad Farnesium Cardinalem, & in aliis copiosis monumentis, quæ apud me hactenè vestigium quidem comperio, prout absque dubio comperissent.

* Literæ ad
Farnesium,
27. Febr.
1546.

Dedit* postmodum Ceruinus operam, ut sibi à Farnesio mitteretur ex Arcis Eliæ tabulario legitimum exemplar memoratæ Constitutionis à Concilio Florentino habitæ: narratque, à beato Ioanne de Capistrano, cum is diem obiit, fuisse relicta aliquot Pontificia Diplomata in quodam Minorum Obseruantium Cœnabio apud Samnites, & ab Archiepiscopo Surrentino, quo tempore Aprutinam regebat Ecclesiam, missa Romam iussu Pontificis, atque ab ipso Ceruino illud Diploma inter cetera traditum Custodi, ut in Arcis tabulario collocaretur. Farnesius verò confestim postulationem

* Literæ
Farnesij ad
Legatos,
23. Martij
1546.

* satisfecit. Ita contingit difficillima quædam, primaque specie superabilia, antiquis legitimisque Traditionibus aduerfantia, hactenè esse ex umbris tenebræ antiquitatis constatas. Non tamen, quod nobis claritas desit ad eas dissipandas, deesse debet firmitas ad repudiandas: cum vel ignauia vel superbia sit, veri amplitudinem inter angustias scientiæ nostræ circumscribere, & ex eo putare non posse vim argumenti, contententis à veteri ac pacifica possessione depellere communem aliquam persuasionem, quod nobis alius diluendi ratio non occurrat.

CAPUT XII.

Quid actum de sacrorum Librorum corruptelis.

Interea inter sex Patres delectos breuè conuenit forma Decretorum de libris Canonicis ac Traditionibus recipiendis. Sed illa Patrum iudicio proposita statim impegit in oppositionem molestam, cunctisque Decretis communem, de Inscriptione, obiectam à Fesulano: qui hinc postulabat eas voces, *representans vniuersalem Ecclesiam*, tametsi antiquitus non usurpatas, hinc improbat illas voces, *presidentibus Sedis Apostolicæ Legatis*, eo nomine, quod apud veteres non essent in vsu. Sed Ceruinus ore simul ac sermone pro-

cato ostendit denuò, priores voces nec à Constantiensi Synodo ple-
rumque adhibitas, imò ne semel quidem eo tempore, quo certus
Pontifex sedit, sed tantummodò, eùm ex certi Pontificis defectu,
& ex Hispanorum absentia dubitari poterat, an ea Synodus Vni-
uersam Ecclesiã repræsenteret. Quod spectabat ad posteriores
voces, Aqueusis Archiepiscopus incipiebat Fesulanum reuicere,
cùm Ceruinus ab eo petiit, vt huiusmodi labori parceret; proba-
uitque vetustiorum Synodorum generalium exemplo, quorum A-
cta perdurant, eam epigraphen fuisse appositam, non quidem cùlli-
bet Decreto, sed fere semper Sessionum initio. Excepta est ea con-
tentio confessu Patrum æquè admirantium tolerantiam Legati, &
importunitatem Episcopi; qui nec propterea quieuit, sed centies
eamdem litem intentauit, semper gliscente vituperatione perui-
ciaz damnatus.

1546.

Cetera quæ sigillatim fuere apposita formæ Decreti, mox affere-
mus, postquam ea quæ prius disputata sunt de corruptelis, narraue-
rimus. Constitutus fuerat priuatorum Theologorum cœtus, qui
coram Legatis expenderet quæ ad ipsorum doctrinam spectarent,
eaque postea satis digesta referrentur ad Patrum congressus tam pe-
culiariæ quàm generales. Et quidem inter Patres aderant complu-
res eã scientiã præditi; at eorum præstantiores (prout accidit in
omnibus disciplinis) erant priuati homines, quippe per publicas cu-
ras minimè distracti ab assidua meditatione, sine qua sæpè quidem
excellens prudentia, sed rarò excellens doctrina comparatur. In
primo horum congressu sancitum est id quò antea Patres inclina-
uerant; vt nimirum tam sacri Libri quàm Traditiones reciperen-
tur, præmissò non quidem publico examine Actis inferendo, sed
priuato; quò non in dubium adducerentur, sed ratio redderetur.
Deinde vti Decreto insisterent adiungendæ negotio Fidei morum
emendationis, habitus fuit peculiaris Patrum & Consultorum de-
lectus ad obseruandas circa diuina Volumina corruptelas, iisque op-
portunè consulendum. Hi fuere Filholius Archiepiscopus Aqueu-
sis, Marcus Vergerius Sinogallienis Episcopus, & Antistites supra
nominati, Cauensis, Stabiensis, Phanensis, Bituntinus, Asturiensis,
Generalis Augustinianorum Præfectus Seripandus, Alfonso à Ca-
stro, & Riccardus Cenomanus Franciscani, atque Ambrosius Ca-
tharinus Dominicanus. Præscriptum insuper est, vt his saltem in-
mensis singulos priuatim conuenirent Theologi ac Doctores, in-
uitatis etiã eò Patribus vt frequentes adessent, prout effectum est,
fructum inde sibi decerpturi, & animum illis addituri; eã tamen
lege,

* 10. Febr.
1546.

* 20. Febr.

Dddd 3 lege,

1546. lege, vt silerent, quò Theologis fieret coronæ accretio, non temporis libertatisque diminutio.

• 17. Mar-
tij. Hi ad cœtum postremum retulere corruptelas ab ipsis adnotatas, & excogitata remedia; quæ prius ab Aquensi Archiepiscopo, seu à digniore, breuiter exposita, postea copiosius à Bituntino, quæpe facundiore. Quatuor circa sacras Literas abusus præcipue obseruati.

Primus erat, Tanta versionum varietas, quâ Diuini Verbi veritas reddebatur incerta. Huic malo visum erat occurri posse vnicâ cunctis versionibus tamquam legitimâ constitutâ; eâ videlicet quæ maximam obtinebat auctoritatem ex Ecclesiæ vsu communi, adque Vulgata nuncupabatur.

Alter fuit, Mendorum copia, quæ Biblia tam Latina quam Græca & Hebraica contaminauerant. His non aliter dicebatur profici posse, quàm si Pontifex ea denuò diligenter correctâ typis edenda curaret, eorumque exemplar singulis Episcoporum Sedibus traderet.

Tertiò loco obseruauerunt, Suo quemque arbitratu diuinas Literas detorquere. Ad hanc licentiam coercendam variæ leges proposuæ, quibus cauebatur, ne Scriptura declararetur nisi ex antiqua Ecclesiæ ac Patrum sententia, & ne huiusmodi Opera vulgarentur ab Episcopis Ecclesiasticorum Censuram permissu.

Postremus erat, Typographorum vitium, qui sacra Volumina imprimebant, desumpta ex corruptis exemplaribus, simulque præuæ interpretationes adiciebant. Huic vitio prospectum putarunt, si illis graui multâ pecuniariâ, aliisque ex arbitrio pœnis interdiceretur huiusmodi librorum impressio, nisi obtentâ ab Ordinariis facultate, auctorumque nomine libris apposito.

Huiusce generis multam improbarunt Episcopus Asturiensis, & Archiepiscopus Panormitanus, causati, Ecclesiæ non licere laicos pecuniæ multam irrogare, proinde infligendas pœnas animis solum puniendis accomodatas, vt anathemata. Contrâ Barzilaius dissentit; Plerosque ex delectis Censuris alia sentire, agnoscentem in Ecclesia vniuersam illam potestatem, quâ Orbi Christiano rectè administrando opus est, & asserentes, ab experientia cunctos doceri, longè efficaciores esse, ad externa delicta prohibenda, pœnas bonæ corporis adimenes, quàm solum animum afficientes; propterea quòd pœna inducta est tamquam frænum improborum: ut verò ad probos coercendos, satis esse ipsam operis prauitatem, legem contrariam, quamuis impunitam; & malos ideò malos, quòd corporis bona animi bonis anteferant.

• A. G. a. Mas-
sarelli, eius-
que Dia-
conum Cœtus
peculiaris
coram Cer-
uino, 23.
Martij.

Admo-

Admonuit Patecus, * considerandum inter noxia sacris Literis, morem eas vertendi in vulgaria Nationum idiomata, & ita verfas ignaræ plebi communicandi. Cui vrbane quidem, sed ardentè Madruccius restitit, asserens Germaniam offensum iri, vbi accepisset, velle Patres populum sacris Oraculis priuare, quæ ex Apostoli monito numquam debent à fidelium ore recedere. Cumque Patecus obiiceret, id fuisse in Hispania interdictum, etiam Paulo Secundo comprobante; respondit Madruccius: Paulum II. & alium quemcumq; Pontificum in iudicanda lege conducibili vel non conducibili, falli potuisse, non verò Paulum Apostolum in adducto iam documento. *Ego, inquit, memoriâ retinco Dominicam precationem, Fideiq; Symbolum Germanicè tradita, & communiter addiscuntur cum pietatis sensu & emolumento à Germania populis. Vtinam numquam huc aduenissent literarum Græcarum Hebraicarumq; Professores! nimirum his nunc arumnis non diuexaretur Ecclesia. Nullâ decretâ re dimissus Conuentus est. Verùm Madruccij ratio haud planè satisfecit. Considerabant aliqui, plerisque temporibus & apud Christianos, & etiam apud Hebræos, sacras Literas haud fuisse idiomate populari vulgatas: & positis huiusmodi rerum conditionibus id futurum haud mediocriter perniciosum. Expelli quidem non licere à vulgari sermone Religionis argumenta; id enim perinde fore, ac damnare viros prudentes, ac sanctimoniâ claros, qui ea vtitato communiq; idiomate perscribere. Quinetiam, dum hæretici sua falsa dogmata sermone patrio euulgabant, oportere antidotum affundere iis fluentis, quibus fuerat diffusum venenum; non tamen idcirco permittendum eâ tempestate, vt per linguas populares in plebem effluant saltem omnes Bibliorum partes: in earum quibusdam reperiri loca quàm specie plana, tam re profunda, quæ primâ facie hæreticis fauere viderentur; adeoque posse in hoc nouarum hæresum strepitu imperitorum mentes ab illis perturbari: id autem in aliis libris de Religione differentibus minimè contingere, qui ob doctrinæ subtilitatem vulgi manibus haud terebantur, & vbi, si quis forte nodus offenderetur, solutio præstò erat; quinetiam implicati subdole iisdem linguis, ab hæreticis nodi ad rudiores capiendos afferebantur, sed solutionibus adiectis. Ceterùm cibos, quamuis de se optimos, non esse cunctis corporibus salutare, validiores imbecillioribus præbitos sapièntissimè cruditate, sæpè mortem afferre.*

CAPVT

1546.
* Ex Actis
& Literis
Cervini ad
Farrethum,
17 Martij.